

Metoderapport SKUP-prisen 2004

Journalister: Elin Fosshaug Olsø og Halldis Nergård, Adresseavisen

Produkt: Artikkelserien “Kvinner midt i Norge”, basert på en spørreundersøkelse blant 900 kvinner i Midt-Norge.

Publisering: I Adresseavisen i perioden 29. mars til 25. juni 2004.
23 oppslag/artikler, hvorav 5 hovedoppslag på førstesida.
Egen internettside på www.adressa.no/kvinner og innslag på RadioAdressa.

Publiserte artikler (vedlegg):

- 29.03.04: Bærer fram syke barn/ - Feigt av regjeringen
- 30.03.04: “Tvunget” til abort
- 31.03.04: En av tre har tatt abort
- 01.04.04: Troende er for abort
- 03.04.04: – Skivebom av Salvesen
- 22.04.04: Ultralyd fortsetter som før
- 07.04.04: Unge yrkeskvinner drikker snart som menn
- 10.04.04: Vann er sterkt nok
- 16.04.04: Kvinner sier nei til utroskap
- 17.04.04: Dette er drømmemannen
- 26.04.04: Kjæresten er viktigst
- 03.05.04: Trues til sex
- 04.05.04: “Liv” voldtatt som 15-åring
- 06.05.04: 200 menn dømmes for overgrep hvert år
- 08.05.04: Unge overgripere får ikke behandling
- 29.05.04: Slanking er blitt mer tabu enn sex
- 01.06.04: Bikinsjokk på teatret
- 05.06.04: Eldre elsker kroppen sin
- 09.06.04: Fettfobi gir spiseforstyrrelser
- 11.06.04: Runde kvinner er idealet
- 19.06.04: Kvinner hater magen sin
- 21.06.04: Pupper på topp
- 25.06.04: Ansiktet under kniven

Redaksjon: Adresseavisen, Nyhetsredaksjonen, 7003 Trondheim, tlf.: 07200

Kontakt: Elin Fosshaug Olsø, Tlf 951 98 690
Halldis Nergård, Tlf.: 72 50 15 21/951 98 694

Redegjørelse for arbeidet:

a) Starten.

Ideen til undersøkelsen sprang ut av et ønske om å lage viktige, overraskende og pirrende saker med kvinner i fokus, som kunne angå begge kjønn og oppfylle alle kriterier for å hevde seg på nyhetsplass. For å lage gode nyheter for og om kvinner i vår landsdel, ville vi finne ut mer om hvem de er, hvilke holdninger de har og hvordan de lever livene sine. Nærmeste leder, Kirsti Husby, var med på å utvikle ideen til prosjektet og var svært positiv. Vi måtte gå flere runder med øverste ledelse for å få bevilget penger til prosjektet, som måtte gjennomføres av profesjonelle opinionsmålere.

b) Den sentrale problemstillingen ved starten av prosjektet.

Det finnes mange undersøkelser om kvinner og menns liv og holdninger. Utgangspunktet for vår kvinneundersøkelse var å få svar på spørsmål som vi ikke kunne finne svar på andre steder, gjerne på tabubelagte områder. Vi ønsket å favne et bredt geografisk område og kvinner i alle aldre.

c) Problemstillingen underveis.

Spørsmålene som vi ønsket å stille kvinnene, ble i stor grad stilt, med noen tilpasninger underveis. Vi inngikk et tett samarbeid med Norfakta Markedsanalyse AS, som kvalitetssikret utformingen av spørreskjemaet.

Resultatene av undersøkelsen var vanskelig å spå på forhånd. Vi hadde flere hypoteser om hva kvinnene ville svare, og noen viste seg å holde stikk, andre ikke. Vi kunne derfor ikke begynne arbeidet med artiklene før resultatene og analysene av undersøkelsen forelå.

d) Organiseringen av arbeidet.

Metodebruk

I desember 2003 utarbeidet vi 81 hovedspørsmål med flere underspørsmål rundt temaene relasjoner, arbeidsliv, helse, psykisk helse, kropp og skjønnhet, religion, sex, samliv, abort, fosterdiagnostikk og diverse holdninger.

I januar gjorde Norfakta intervjuavtaler med 900 kvinner i Midt-Norge, som fikk spørreskjemaet i posten. 643 kvinner svarte i løpet av februar 2004, ifølge Norfakta en overraskende høy svarprosent på 71.

Svarene ble registrert. Vi fikk de første tabellene i mars, og hjelp av Norfakta til å fortolke materialet. Mange ulike variabler kunne krysskobles og slik gi overraskende informasjon.

Før publisering av samtlige artikler ble alle resultater dobbeltsjekket med sammenlignbare tall i offentlige statistikker og fagmiljøer.

I et ønske om ikke å gå i “tall-fella” ved å basere nyhetsartikler kun på statistikk, jobbet vi mye med å finne kvinnene bak tallene og komme så nært på dem som mulig. Dette gjorde vi ved å benytte en stor bekjentskapskrets, interesseorganisasjoner og helsevesenet.

Vi jobbet tett med desken, som laget en særegen layout for artikkelserien, grafikkavdelingen, som laget en egen grafikk, fotoavdelingen, RadioAdressa og internettredaksjonen. Vi utformet et eget nettsted på www.adressa.no/kvinner, hvor artikkelserien ble lagt ut i sin helhet sammen med publisert tallmateriale.

Kildebruk

Vi berørte flere ulike temaer i artikkelserien, og benyttet oss av svært mange skriftlige og muntlige kilder, offisielle og private, åpne og anonyme.

Vi jobbet mye med å variere kildebruken, med hensyn til alder, geografisk tilknytning og miljøer.

Arbeidet med å finne kvinnene bak tallene var mest utfordrende, fordi mange av temaene er tabubelagte. Vi brukte mye tid på å finne kvinner som var villige til å la seg intervju. I tre tilfeller anonymiserte vi kildene: En kvinne som hadde tatt abort, og en overgriper ønsket å være anonyme. En kvinne som hadde blitt voldtatt ønsket å stå fram med navn og bilde, men redaksjonsledelsen valgte av ulike grunner å anonymisere henne. Vi var uenige i denne beslutningen, fordi vi mener at voldtatte kvinner ikke trenger beskyttelse mot seg selv. Dette førte til en intern diskusjon.

Problemer underveis

Etter de første oppslagene i serien, om fosterdiagnostikk og abort, fikk vi reaksjoner fra en forsker som reiste tvil om resultatene våre. Dette førte til også en intern diskusjon om vi hadde forstått og tolket tallene rett. Andre forskere støttet tallene våre. Norfakta sjekket tallene på nytt og konkluderte med at de var korrekte. Den kritiske forskeren kom til orde både i en artikkel og i en kronikk.

I løpet av publiseringsperioden ble vi overrasket over å møte intern motstand i redaksjonen. Innimellom måtte vi også “krangle” for å få artiklene på trykk. Motstanden så ut til å ha sammenheng med de tabubelagte temaene vi berørte. Heldigvis hadde vi god støtte fra nærmeste leder, som sørget for at serien likevel fikk flere førstesideoppslag.

På grunn av intern motstand, sykdom, streik og ferietid kom vi ikke helt i mål med serien. Ennå har vi upublisert materiale, som godt kunne ha vært presentert.

7. Tid brukt på prosjektet.

Vi arbeidet med serien fra desember 2003 til juni 2004. I publiseringsperioden på tre måneder fikk vi frigjort svært mye tid av vår nærmeste leder, og jobbet nærmest på heltid med serien. I tillegg brukte vi mye fritid, flere timer hver uke.

8. Spesielle erfaringer.

Vi har aldri før fått så mye positiv oppmerksomhet fra lesere, fagmiljøer og andre medier. Enkelte fagmiljøer etterspurte også tallmaterialet vårt. Dette, sammen med et stort personlig engasjement, var trolig også årsaken til at vi greide å holde trykket oppe over en lang periode.

Det var spesielt å jobbe med en serie som favner så mange ulike temaer. Vi var opptatt av å variere stoffet mellom “lette” og “tunge” emner og ulike sjangere.

Det var også uvant å jobbe med en så stor tallmengde. På det meste hadde vi tre fulle ringpermer med tabeller. Vi brukte veldig mye tid på krysskoble ulike funn og velge ut de viktigste og mest spennende resultatene. Vi ser ikke bort fra at det kan ligge mye spennende stoff i materialet, som vi ennå ikke har oppdaget.

Det har vært utfordrende og til dels overveldende å gå ut og hente inn så mye ny informasjon på et så bredt område, samt sortere, analysere og presentere det på en enkel og leservennlig måte. Vi følte til tider at vi druknet i tall, men takket være godt samhold og humør og stor tro på viktigheten av prosjektet, har vi klart å holde fokus på det vi har sett på som “sexy”, pirrende og overraskende.

Trondheim, 19.01.05

Elin Fosshaug Olsø

Halldis Nergård

Vedlegg: Publiserte artikler, første egenannonse for serien, spørreskjemaet